

ZAJEDNIČKA AGRARNA POLITIKA EVROPSKE UNIJE

OSNOVNA NAČELA ZAJEDNIČKE AGRARNE POLITIKE EVROPSKE UNIJE

- Zajednička agrarna politika Evropske unije – Common Agriculture Policy CAP
- EEZ osnovana je 25.marta 1957.g. potpisivanjem Rimskog sporazuma
- Osnivači EEZ i njene prve članice su bile:
 - 1. Nemačka
 - 2. Francuska
 - 3. Italija
 - 4. Holandija
 - 5. Belgija
 - 6. Luksemburg

OSNOVNA NAČELA ZAJEDNIČKE AGRARNE POLITIKE EVROPSKE UNIJE

- Članom 39 Rimskog sporazuma definisani su **ciljevi CAP:**
 1. Povećanje produktivnosti na osnovu primene tehničkog progresa i razvoj poljoprivredne proizvodnje na osnovu optimalnog korišćenja svih faktora proizvodnje
 2. Osiguranje fer životnog standarda za farmere
 3. Obezbeđenje stabilizacije tržišta
 4. Obezbeđenje sigurnosti u snabdevanju hranom
 5. Obezbeđenje cena poljoprivredno-prehrambenih proizvoda koje su prihvatljive za potrošače

OSNOVNA NAČELA ZAJEDNIČKE AGRARNE POLITIKE EVROPSKE UNIJE

- **Tri principa** na kojima je zasnovana CAP su:
 1. Jedinstveno tržište
 2. Predominantnost Zajednice (Unije)
 3. Finansijska solidarnost (EAGGF – Fond za usmeravanje i garantovanje u poljoprivredi Evropske unije)

U SKLADU SA DEFINISANIM CILJEVIMA I
PRINCIPIMA CAP JE POČELA DA SE PRIMENJUJE
OD 1962. GODINE

RAZLOZI ZA REFORMISANJE CAP

- NEZADRŽIVI RAST VIŠKOVA POJEDINIH PROIZVODA
- RAZLIKE U VISINI DOHOTKA POJEDINIH KATEGORIJA FARMERA
- VISOKI BUDŽETSKI IZDACI
- PRITISCI SA MEĐUNARODNOG TRŽIŠTA
- PROŠIRENJE EEC NOVIM ČLANICAMA

DOVELI SU DO SVEOBUHVAATNE REFORME CAP

NEOPHODNOST REFORMISANJA CAP MEKŠERIJEVA REFORMA (MAC SHARRY REFORM) 1992. GODINE

- Šta je predviđeno Mekšerijevom reformom?
 1. Redukcija cena žita
 2. Eliminacija cenovnih podsticaja za uljarice
 3. Uvođenje direktnih kompenzacija za isključivanje zemljišta (*set-aside* sistem)
 4. Redukcija interventnih cena mesa
 5. Plaćanje premija za ekstenzifikaciju stočarske proizvodnje

NEOPHODNOST REFORMISANJA CAP

MEKŠERIJEVA REFORMA (MAC SHARRY REFORM)

1992. GODINE

- Mekšerijevom reformom prvi put se uvode podsticajne mere za farmere koji organizuju proizvodnju uz poštovanje tzv. ekoloških principa (zaštita životne sredine i očuvanje prirodnih resursa prvi put se uvode u listu prioriteta CAP)
- Ova reforma smatra se jednim od najradikalnijih reformskih zahvata unutar CAP

AGENDA 2000

- AGENDA 2000 – akcioni program Evropske Komisije, usvojen 1999. godine na Berlinskom samitu.
- AGENDA 2000 – predstavlja plan za period od 2000. do 2006. godine i odnosi se na sve makroekonomske segmente Evropske unije, pa i na poljoprivredu.

AGENDA 2000 I POLJOPRIVREDA

Prioritetni ciljevi reforme CAP, prema Agendi 2000 bili su:

- **Redukcija cena poljoprivrednih proizvoda**, kako bi se izašlo u susret zahtevima međunarodnih trgovinskih sporazuma;
- **Redistribucija podrške agraru**, kako bi se otklonile evidentne razlike između pojedinih regiona i proizvođača;
- **Kreiranje CAP koja bi bila prihvatljiva za građane**, odnosno potrošače;

AGENDA 2000 I POLJOPRIVREDA

- **Pojednostavljenje mera upravljanja tržištem poljoprivrednih proizvoda, što se naročito odnosilo na nove članice**
- **Kreiranje modela multifunkcionalne poljoprivrede i obezbeđenje ruralnog razvoja**

AGENDA 2000 I POLJOPRIVREDA

- **Mere koje su sprovedene primenom Agende 2000:**
 - Redukcija interventnih cena za žita i povećanje direktnih naknada
 - “Set aside” sistem – izuzimanja obradivih površina
 - Smanjenje cenovne podrške u proizvodnji goveđeg mesa za 20%
 - Smanjenje cena butera i obranog mleka uz povećanje proizvodnih kvota
 - Povećanje premija za ekstenzifikaciju stočarske proizvodnje

AGENDA 2000 I POLJOPRIVREDA

- Najveća izmena u poljoprivrednoj politici Evropske unije, u odnosu na sve ranije sprovedene reforme vezana je za **ruralni razvoj**.
- **Multifunkcionalni koncept poljoprivrede** – kontinuirano investiranje u razvoj poljoprivrednih gazdinstava i unapređenje radne snage u poljoprivredi, zatim pružanje podrške regionima sa ograničenim mogućnostima za razvoj, kao i sveobuhvatno angažovanje proizvođača hrane i drugih subjekata u cilju očuvanja prirodnih resursa.

REFORMA CAP IZ 2003. GODINE (FIŠLEROVA REFORMA)

- CILJ REFORME – povećanje konkurentnosti agrarnog sektora Evropske unije na svetskom tržištu i usvajanje standarda u oblasti zaštite životne sredine, kvaliteta hrane i dobrobiti životinja.
- Nova reforma bazira se na suštinskim promenama u sistemu podrške farmerima – PRELAZAK SA CENOVNE PODRŠKE NA ŠEMU JEDINSTVENIH PLAĆANJA PO FARMI

REFORMA CAP IZ 2003. GODINE (FIŠLEROVA REFORMA)

- SISTEM JEDNOKRATNIH PLAĆANJA ILI POJEDINAČNA PLAĆANJA PO FARMI – primenjuju se od 2005. godine
- Osnovni cilj uvođenja ovakvog vida plaćanja je podsticanje tržišne orijentacije farmera i unapređenje njihovog preduzetničkog potencijala
- ***Da bi bili korisnici ovih plaćanja, farmeri moraju poštovati standarde o zdravstvenoj bezbednosti hrane, dobrobiti domaćih životinja i očuvanju prirodnih resursa***

REFORMA CAP ZA PERIOD 2014 - 2020

Tri osnovna cilja:

1. Održiva proizvodnja hrane
2. Održivo upravljanje prirodnim resursima
3. Uravnotežen regionalni razvoj

REFORMA CAP ZA PERIOD 2014-2020

- Zelena direktna plaćanja (subvencije)
- Podrška mladim poljoprivrednicima EU
- Redistributivne subvencije

